samenvatting

Programma Sportparken 2022-2030

Dordt Sport

Dordrecht

Samenvatting Programma Sportparken 2022-2030

Met het Programma Sportparken maakt de gemeente Dordrecht werk van aandachtspunten en kansen die er zijn om sportparken en hun omgeving te ontwikkelen tot fijne plekken. Plekken die alle inwoners uitnodigen om te sporten, te bewegen, elkaar te ontmoeten, te ontdekken, plezier te beleven en te genieten van een groene omgeving.

Dit Programma is onderdeel van het in het Dordtse Sportkompas ontwikkelde beleid en sluit aan bij de Omgevingsvisie, de agenda Dordrecht 2030 en de ontwikkeling van de Dordwijkzone en het advies van de Sportraad.

Het Programma Sportparken 2022-2030 versterkt het in 2017 vastgestelde Dordtse Sportbeleid: **Het Dordtse Sportkompas**. Hierin staat: *Sport raakt de Dordtenaren en kleurt de stad. Sport bevordert bewegen, gezond zijn, ontmoeten, ontdekken, samenwerken, ambitie, plezier hebben en participeren in Dordrecht. Voor iedereen in Dordrecht is het mogelijk om te sporten, zowel door mee te doen als het te beleven, samen of alleen, in georganiseerd of ongeorganiseerd verband. Sport is daardoor een natuurlijke stimulator voor het realiseren van andere doelen. Sport is daarmee echt van waarde, voor de Dordtenaar (gezondheid, ontwikkeling, sociaal, zingeving) en voor de stad (sociaal, maatschappelijk, ruimtelijk en economisch).*

Het Dordtse Sportkompas omvat de gezamenlijke ambities, strategieën en uitvoeringslijnen voor de sport in Dordrecht. Het Sportkompas bevat 12 uitvoeringslijnen, onderverdeeld in de 4 werkvelden “Sporten”, “Ontdekken”, “Beleven” en “Plekken”. Binnen het werkveld “Plekken” zijn de sportparken een uitvoeringslijn. Bij het opstellen van het Dordtse Sportkompas in 2017 is de Toekomstvisie Sportparken 2015 uitgangspunt geweest voor deze uitvoeringslijn. Het Programma Sportparken 2022-2030 is de herijking van deze uitvoeringslijn en volgt dus de **Toekomstvisie Sportparken uit 2015** op. In hoofdstuk 2 wordt beschreven hoe van de kernelementen uit 2015 naar hernieuwde uitgangspunten gekomen wordt.

In mei 2020 is een **startnotitie** (RIS 2575660) opgeleverd met daarin de inhoudelijke kaders voor het Programma Sportparken 2022-2030, de uitgangspunten die de basis vormen voor het nieuwe programma en een procesvoorstel om tot het programma te komen: (1) van visie naar programma en betere structuur creëren; (2) het Programma Sportparken is gebaseerd op de behoefte van de stad en inwoners; (3) Vertalen van de opgaven en activiteiten naar een uitvoeringsagenda en investeringskaart; (4) Integraliteit met andere ontwikkelingen; (5) Aanscherping rol gemeente.

De **Omgevingsvisie Dordrecht** 1.0 is het kader voor alle ontwikkelingen in de fysieke leefomgeving. In de Omgevingsvisie zijn zeven doelen benoemd, die tevens randvoorwaarden zijn voor ingrepen in de fysieke leefomgeving. Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet hier altijd rekening mee worden gehouden. De doelen waar Dordrecht aan werkt zijn:

- Een aantrekkelijke stad;
- Een bereikbare stad;
- Een gezonde stad;
- Een stad met een uitstekend vestigingsklimaat;
- In 2035 klimaatbestendig;
- In 2050 energieneutraal;
- Beschermend en bevorderend voor biodiversiteit.

De Omgevingsvisie, het document waarin al het ruimtelijk beleid is samengebracht tot één visie op de fysieke leefomgeving, is 28 april 2021 door de gemeenteraad van Dordrecht vastgesteld (gmb-2021-159964).

Integraliteit is één van de kerndoelstellingen van de **Omgevingswet**. Ondanks dat deze wet zich richt op de fysieke leefomgeving, is het raakvlak met andere sociale beleidsterreinen van belang. Het Programma Sportparken 2022-2030 is een goed voorbeeld van de fysieke leefomgeving (sportparken) die bijdraagt aan sociale doelstellingen (gezondheid, bewegen, ontmoeten).

DORDRECHT

In 2021 is de **Agenda Dordrecht 2030** vastgesteld. Dordrecht investeert in de kwaliteit van de stad en het welzijn van alle Dordtenaren. Er wordt verder gebouwd aan een fijne, duurzame leefomgeving en meer gelijke kansen. Een stad met uitstekende voorzieningen. En een goed vestigingsklimaat. Er zijn zeven programma's geformuleerd. Voor het Programma Sportparken 2022-2030 is het programma "Dordwijkzone" het meest relevant omdat vier grote sportparken in dat gebied liggen.

Het **programma Dordwijkzone** werkt aan een toegankelijk centraal gelegen stadspark met ruimte voor sport en recreatie. Sportparken en wijken zijn beter bereikbaar door een netwerk van fiets- en wandelpaden. Groenvoorzieningen, ecologische verbindingen en het beperken van geluidsoverlast zorgen voor een gezonde en leefbare stad. Voor dit programma is €55 miljoen gereserveerd (InProces 2021-0054583)

De uitvoering van het Programma Sportparken 2022-2030 kan niet los worden gezien van de ambities die er zijn voor de ontwikkeling van de Dordwijkzone en de vier grote sportparken die in deze zone liggen. Daarom is het van belang om duidelijk te zijn over de richting van het Programma Sportparken en van de Dordwijkzone.

In de uitwerkingen is ook de **adviesnota Multifunctionele sportaccommodaties 2018** van de Sportraad Dordrecht meegenomen. Deze was vooral gericht op de mogelijkheden die de vier bestaande stadssportparken voor een breder gebruik bieden: Schenkeldijk, Krommedijk, Reeweg en Stadspolders.

De uitgangspunten in een notendop:

- Maak sportparken openbaar toegankelijk, multifunctioneel, veilig en toekomstbestendig;
- Maak openbare ruimtes sportiever, veiliger en toegankelijk voor zelf-georganiseerde sporters;
- Schep als gemeente voorwaarden;
- Faciliteer particuliere (verenigings)initiatieven;
- Voer regie op beheer.

Daarnaast spelen we met het Programma Sportparken in op de vijf aanbevelingen uit het rekenkameronderzoek naar sportaccommodatiebeleid dat in maart 2021 is opgeleverd:

1. Zorg voor een beter meetbare en tijdsgebonden operationalisatie van de doelen van het sportaccommodatiebeleid;
2. Investeer in de monitoringscapaciteit van het sportaccommodatiebeleid;
3. Herformuleer een duidelijke Sportparkenvisie die gedragen wordt door sportverenigingen;
4. Maak bij participatieprocessen duidelijk waarom deelnemers erbij worden betrokken en wat er met hun input wordt gedaan;
5. Actualiseer beleidskaders van het sportaccommodatiebeleid met nieuwe trends om ook het beleid toekomstbestendig te maken.

Tot slot is er een **participatietraject** doorlopen met de sportverenigingen en maatschappelijke partners. De uitkomsten van die gesprekken zijn verwerkt in hoofdstuk 5.

Programma Sportparken 2022-2030

Het programma sluit aan bij alle bovengenoemde visies en wordt gekoppeld aan de behoeften van inwoners en sportaanbieders en de trends en ontwikkelingen in de sport. Programma Sportparken 2022-2030 heeft als ambitie een toename van het aantal (niet-sport gerelateerde) gebruikers per sportpark en dat meer gebruik wordt gemaakt van de bestaande ruimte.

In overleg met onder meer de Sportraad Dordrecht en sportaanbieders wordt voorgesteld om richting 2030 met een uitvoeringsbudget en een duidelijke rolverdeling te werken aan sportparken die aantrekkelijk, openbaar toegankelijk, multifunctioneel, veilig en toekomstbestendig zijn. Waar nodig moeten bestemmingsplannen aan worden gepast. Er wordt samengewerkt met onder meer sportaanbieders, maatschappelijke organisaties, onderwijs, omwonenden, wijkmanagers, wijkagenten, toezicht, buurtsportcoaches en jongerenwerk.

Om dit voor elkaar te krijgen zijn zeven uitgangspunten geformuleerd (hoofdstuk 3):

1. We werken aan de ambitie dat de Dordtse sportparken zich in de komende 10 jaar ontwikkelen tot **vitale sportparke**n (*1) waarbij nadrukkelijk wordt gekeken naar functies gerelateerd aan onderwijs en zorg;
2. We behouden de komende 10 jaar minimaal de bespeelbare capaciteit en (waar mogelijk) het aantal vierkante meters van het sportareaal in de stad;
3. We werken samen met de sportaanbieders en (potentiële) maatschappelijke organisaties aan een uitvoeringsagenda per sportpark (maatwerk);
4. We hechten waarde aan een duidelijke(re) rolverdeling in verantwoordelijkheden op de sportparken en maken daarbij onderscheid tussen sportvelden, openbare ruimte en accommodaties (opstallen);
5. Op basis van de uitvoeringsplannen, die na vaststelling van het Programma Sportparken verder worden uitgewerkt, zullen uitvoeringskredieten worden gevraagd voor fase II en III Uitvoeringsbudget Programma Sportparken 2022-2030, rekening houdend met het nieuwe coalitieprogramma
6. We zijn bereid om mee te investeren in accommodatieontwikkeling van sportverenigingen in geval van kansrijke businesscases via een subsidieregeling;
7. We stimuleren het fietsgebruik van, naar en op de sportparken.

(*1) Vitale Sportparken

Een vitaal sportpark kenmerkt zich door aandacht voor:

1) Functiemenging en optimalisatie van ruimtegebruik;
2) Ruimtelijke integratie;
3) Openheid;
4) Bestuurlijke vitaliteit;
5) Duurzaamheid.

Functiemenging en optimalisatie van ruimtegebruik

In 2030 zien we op ieder sportpark een toename van het aantal (niet-sport gerelateerde) gebruikers en initiatieven en wordt meer gebruik gemaakt van de bestaande ruimte.

Ruimtelijke integratie

In 2030 heeft ieder sportpark een duidelijke entree, is goed toegankelijk en bereikbaar, is fysiek en sociaal veilig en kent voldoende parkeermogelijkheden voor fietsen.

Openheid

In 2030 maken meer Dordtenaren gebruik van de sportparken, om te verblijven, te sporten, elkaar te ontmoeten of doorheen te fietsen.

Bestuurlijke vitaliteit

In 2030 is het aantal vitale sportverenigingen gestegen en het aantal kwetsbare sportverenigingen gedaald.

Duurzaamheid

In 2030 dragen sportaccommodaties bij aan 49%[1] CO_2-reductie en zetten we in op duurzame opwekking van energie.

1) Landelijke doelstelling: In 2050 moeten alle sportaccommodaties CO_2-arm zijn, in 2030 is het tussentijdse doel: 49%

In het Programma Sportparken 2022-2030 (hoofdstuk 5) benoemen we vervolgens per sportpark een **specifiek profiel** wat nog meer ontwikkelrichting meegeeft.

Sportpark Stadspolders heeft de potentie om zich te ontwikkelen tot een plek met combinaties van sport, onderwijs (en leer-werkplekken) en zorg. Hierbij wordt niet alleen gekeken naar samenwerking in activiteiten, maar ook naar mogelijkheden voor vestiging van instellingen op het sportpark. De organisatiekracht van de sportaanbieders en diversiteit versterken elkaar op het park.

Sportpark Reeweg ontwikkelt zich tot een groen, sportief en recreatief park met een uitstraling voor buurt, stad en regio. Door samenwerking tussen de sportverenigingen onderling en met maatschappelijke organisaties gebruiken ook wijkbewoners in toenemende mate de verschillende sportieve en recreatieve voorzieningen op het park. De atletiekbaan behoudt regionale aantrekkingskracht.

Sportpark Krommedijk ontwikkelt zich naar een sportpark met meer diversiteit aan sportmogelijkheden. Het sportpark wordt ook benut voor re-integratie en jeugdzorg trajecten waarbij sport de verbindende factor is. Hierbij is ook de maatschappelijke rol van FC Dordrecht belangrijk.

Sportpark Schenkeldijk ontwikkelt zich tot een park waar (on)georganiseerde sport hand in hand gaat met zorg, onderwijs en openbare ruimte. De vele beschikbare ruimte wordt geoptimaliseerd in gebruik, waarbij functiemenging ingepast kan worden. Schenkeldijk is en blijft een groene verbinding tussen stad en polder, waarbij de aansluiting met de naastgelegen woongebieden verbeterd wordt.

Sportpark Vorrinklaan koesteren we als sportpark waar overdag onderwijs en zorg een belangrijke functie vervullen. Naast de hoofdbespeler zijn meerdere sportaanbieders actief, met name in de sporthal. Door een bredere sportprogrammering op het sportpark worden meer groepen uit de wijk gestimuleerd om te sporten, te bewegen en te ontmoeten.

Sportpark Patersweg gaat in de komende 10 jaar een centralere rol in de wijk vervullen. Met hoofdbespeler SC Movado, nabijgelegen onderwijs, een actieve bewonersorganisatie en tal van andere (potentiële) maatschappelijke partners wordt de programmering (niet alleen sport) op het sportpark vergroot. Een gezonde leefstijl staat centraal.

Sportpark Zeehavenlaan ontwikkelt zich in de komende jaren tot een wijksportpark waar intensiever van verschillende faciliteiten gebruik gemaakt wordt. De samenwerking op de “Sportlaan” brengt verschillende doelgroepen met elkaar in verbinding. De plek blijft zich ontwikkelen tot een ontmoetingsplek voor de buurt en de wijk.

Sportpark Smitsweg heeft met de komst van de nieuwbouwwijk Wilgenwende een nog centralere rol in Sterrenburg met relatief weinig faciliteiten. Het openstellen en delen van de faciliteiten moet de vereniging en de buurt grote voordelen geven. Het voetbalcomplex heeft relatief weinig fysieke ontwikkelruimte, maar het complex zou nog meer aantrekkingskracht kunnen krijgen voor jong en oud uit de directe omgeving.

Sportpark Gravensingel koesteren we als een sportpark waar overdag onderwijs en zorg een belangrijke functie vervullen. Het sportpark trekt jong en oud. Door een bredere sportprogrammering en samenwerking op het sportpark worden meer groepen uit de wijk gestimuleerd om te sporten, te bewegen en te ontmoeten.

In het Programma Sportparken 2022-2030 omschrijven we ook wanneer we wel of wanneer we niet investeren in sport. Hiervoor is een **afwegingskader** opgesteld (Hoofdstuk 7). De gemeente wenst die sporten (financieel en/of organisatorisch) te ondersteunen waarvan de gemeente het belangrijk vindt dat deze breed en laagdrempelig toegankelijk zijn voor de inwoners van de gemeente Dordrecht. Zonder deze gemeentelijke ondersteuning is het waarschijnlijk dat deze sporten niet kunnen (voort)bestaan of slechts voor een zeer beperkt deel van de inwoners toegankelijk kunnen zijn.

Op de sportparken wordt gekeken naar de aanwezige sporten die in principe voor ondersteuning in aanmerking kunnen komen als er sprake is van:

- Een sport die niet in de openbare ruimte of op de commerciële markt beschikbaar is en wordt georganiseerd zonder winstoogmerk;
- Een sport die zonder gemeentelijke inmenging niet kan bestaan;
- Een sport die als voornaamste activiteit, al dan niet in competitieverband, gelegenheid biedt het gehele jaar door sport te beoefenen. De sportbeoefening moet dus niet afhankelijk zijn van een specifiek weertype om de sport mogelijk te kunnen maken (bijv. een ski-vereniging, een natuurijsschaatsvereniging);
- Een sport die is aangesloten bij (een) erkende sportorganisatie(s) die lid is (zijn) van NOC*NSF;
- Een sport c.q. sportvereniging die geen mensen bij voorbaat uitsluit van een lidmaatschap;
- Een sport die een bijdrage levert aan het realiseren van de doelstellingen op sport en bewegen van de gemeente Dordrecht;
- Een sport die door ten minste 100 inwoners uit de gemeente Dordrecht op wekelijkse basis wordt beoefend;
- Een sport c.q. sportaccommodatie die een maatschappelijke meerwaarde biedt/ maatschappelijk rendement levert (bijvoorbeeld door bij te dragen aan de leefbaarheid, het bieden van diversiteit, mogelijkheden tot Social Return of het leggen van verbindingen met zorg, onderwijs & welzijn) voor de inwoners van Dordrecht.

Naast de basiscriteria wordt in het afwegingskader naar zes criteria gekeken:

1. Behoeftebepaling van de sportvereniging
2. Ruimtebehoefte en bestemmingsplanruimte
3. Demografische ontwikkelingen i.r.t. ledenontwikkeling
4. Impact
5. Vernieuwend karakter
6. Vitaliteit sportvereniging

Voor de **financiering** van het Programma Sportparken 2022-2030 (hoofdstuk 8) maken we een onderscheid in 3 fasen. Voor fase I (2022) is 300.000 euro in de begroting opgenomen, om een eerste start te maken met het Programma Sportparken, door aan de slag te gaan met uitvoeringsagenda's per sportpark, het nader uitwerken van een duidelijke(re) rolverdeling in verantwoordelijkheden op de sportparken (op gebied van sportvelden, openbare ruimte en accommodaties) en monitoring. Hiermee is dan de basis op orde voor het vervolg.

Voor fase II en III is vanuit de Dordwijkzone (Agenda 2030) 4 miljoen gereserveerd voor sport- en accommodaties (open sportpark) met de herinrichting van Schenkeldijk als eerste prioriteit en het vrijspelen van het noordelijk deel als uitvoering van het raadsbesluit vv Dubbeldam / Sportpark Schenkeldijk Accommodatieontwikkeling (RIS 2635030). De overige bedragen voor fase II en III zijn indicatief en worden ter afweging in de coalitieonderhandelingen ingebracht. De gewijzigde/nieuwe beleidskaders, inclusief de financiële impact hiervan, voor de verenigingshallen (VHP) volgen een afzonderlijk traject naar de raad.

Begroting Programma Sportparken 2022-2030	**Fase I (2022)**	**Fase II (2023 t/m 2026)**	**Fase III (2027 t/m 2030)**	**Dekking**
Vitale Sportparken				
Vitale sportparken – budget programma sportparken (via coalitieakkoord)				
Functiemenging & optimalisatie, ruimtelijke integratie, openheid, duurzaamheid excl. LED bestuurlijke vitaliteit,	100.000	2.000.000 (structureel deel: PM)	2.000.000 (structureel deel: PM)	Ter afweging volgende raadsperiode
Duurzaamheid (LED)	0	900.000 investeringskrediet = 70.000 kaplasten (s)	0	Ter afweging volgende raadsperiode
Vitale sportparken – budget Dordwijkzone				
Sportpark Schenkeldijk	100.000	1.500.000	0	Agenda 2030 (i), areaaluitbreiding via groei gemeentefonds (s)
Sportpark Krommedijk	0	500.000	0	Groeiagenda 2030 (i)
Sportpark Stadspolders	0	1.000.000	1.000.000	Groeiagenda (i)

Begroting Programma Sportparken 2022-2030	Fase I (2022)	Fase II (2023 t/m 2026)	Fase III (2027 t/m 2030)	Dekking
Sportareaal				
Monitoring	25.000	40.000	40.000	Ter afweging volgende raadsperiode
Uitvoeringsagenda				
Bijeenkomsten, uitwerking	25.000	25.000	25.000	Ter afweging volgende raadsperiode
Afbakening taken en verantwoordelijkheden				
Sportvelden, openbare ruimte, accommodaties	150.000	0	0	B2022
Accommodatie ontwikkeling				
Subsidieregeling	0	2.200.000	2.200.000	Incidenteel
Stimuleren fietsgebruik				
Fietsroutes sportparken Dordwijkzone	0	PM	PM	Agenda 2030, Dordwijkzone (i), areaaluitbreiding via groei gemeentefonds (s)
Fietsroutes overige sportparken	0	0	800.000 (structureel PM)	Ter afweging volgende raadsperiode
TOTAAL beleidswens	**300.000**			Begroting 2022
TOTAAL Dordwijkzone		**3.000.000**	**1.000.000**	Agenda 2030, Dordwijkzone (i), areaaluitbreiding via groei gemeentefonds (s)
TOTAAL Nog nader beschikbaar te stellen		**PM (ca. 5.000.000) (indicatief)**	**PM (ca. 5.000.000) (indicatief)**	Ter afweging volgende raadsperiode

(i) - incidenteel
(s) - structureel